

CEZA HUKUKU

(2011–2012 GÜZ DÖNEMİ ARA SINAV)

A. MEVZUAT SORULARI

Aşağıda size verilen önermeler Türk Ceza Kanununun genel hükümlerinde yer alan ilke veya kuruma karşılık gelmektedir. Lütfen bu ilkenin/kurumun ne olduğunu tespit ederek, madde numarasını bulunuz ve cevap kağıdına işleyiniz. Sadece TCK 1–75 maddeleri arasına bakınız. Burada hangi suçun işlendiği sorulmamaktadır.

SN	ÖNERME	İLKE/KURUM ADI TCK Madde
1	Terör sebebiyle Hakkari'den İstanbul'a taşınan bir ailede, anne evi terk etmiştir. Babaları işe gidince evde âmâ (kör) dedeleriyle yalnız kalan üç küçük kız, henüz bebek olan erkek kardeşlerini çamaşır makinesinde yıkarak, ölümüne sebep olmuştur. Davaya bakan mahkeme, fail olarak yargılanan babanın, ailevi durumu bakımından artık bir ceza hükmedilmesini gereksiz kılacak derecede mağdur olmasına yol açmaması için herhangi bir cezaya hükmetmemiştir. (Güneşi Gördüm filminden bir sahne)	TAKSİR m. 22/6
2	Kös Dağına av yapmaya giden Hayrullah, aniden bastıran tipiden kurtulmak için, Kırkdilim köyünden Yusuf'un koyunlarını barındırdığı ağıla, ağılin kapısını kırarak girmiş ve acıkınca koyunlardan birini keserek yemiştir. Hayrullah'a ceza verilmez.	ZORUNLULUK HALİ m. 25/2
3	Bir Türk gemisinde miçoluk yapan TC vatandaşı Hayrettin, çalıştığı gemi açık denizde seyreden, gemideki yolculardan İtalyan Caterina'yı bıçaklamıştır. Bu durumda Türk Ceza Kanunu uygulanır.	YER BAKIMINDAN UYGULAMA (MÜLKİLİK İLKESİ) m. 8
4	Karısı Bihter'i Behlül ile zina yaparken yakalayan Adnan, Behlül'ü ağır bir şekilde yaralamıştır. Adnan yaralama suçunu, haksız bir fiilden kaynaklanan şiddetli elemin etkisi altında işlediğinden, cezası indirilerek verilir.	HAKSIZ TAHRİK m. 29
5	Nullum crimen sine lege	SUÇLARIN KANUNİLİĞİ İLKESİ m. 2
6	Çorum Emniyet Müdürlüğü tarafından uyuşturucu kaçakçılarına karşı yapılan operasyon sonucu Mücella'nın evinde 213 kg eroin ele geçirilmiştir. Mahkeme eroinlerin kamu mülkiyetine geçirilmesine karar vermiştir.	EŞYA MÜSADERESİ m. 54

7	Nusrettin çok beğendiği pantolonu almaya parası yetmeyince çalmaya karar vermiştir. Soyunma kabininde çaldığı pantolonun üzerine kendi pantolonunu geçirerek, bunu gizlemiştir. Ancak mağazadan çıkarken alarm çalmış ve Nusrettin pantolonu çalamadan yakayı ele vermiştir. Nusrettin'in eylemiyle hırsızlık suçu tamamlanmamış oluşturmamakla birlikte, Nusrettin cezalandırılır.	SUÇA TEŞEBBÜS m. 35
8	Aşkına karşılık vermeyen Şiğdem'e defalarca telefon açarak rahatsızlık veren Kazım, mahkemece üç ay hapis cezasına çarptırılmıştır. Mahkeme Kazım'ın daha önce suç işlemediğini göz önünde bulundurarak, cezaı üç ay boyunca Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bahçesinin çimlerini sulama cezasına çevirmiştir.	KISA SÜRELİ HAPİS CEZASINA SEÇENEK YAPTIRIMLAR m. 50
9	Üç yıldır uyuşturucu bağımlısı olan Rümeyza arkadaşlarıyla uyuşturucu partisi yapmıştır. Uyuşturucunun etkisi altında yaptığı fiilin anlam ve sonuçlarını algılamayacak durumda iken arkadaşı Cankat'ı bıçaklayarak, ağır bir şekilde yaralanmasına sebebiyet verir. Rümeyza herhangi bir farklı uygulama yapılmaksızın, kasten adam yaralama suçundan cezalandırılır.	ALKOL VE UYUŞTURUCU MADDE ETKİSİNDE OLMA m. 34/2
10	Osman, hasmı Feridun'a pusu kurar. Feridun'un evine gittiği sırada çalılıkların arkasından ateş ederek, Feridun'u sol böğründen yaralar. Aşırı şekilde kan kaybeden ve ölmek üzere olan Feridun'u yerde yatarken görünce, vicdanen rahatsızlık duyar ve Feridun ölmeden onu hastaneye yetiştirir. Osman kasten adam öldürmeye teşebbüsten değil, kasten adam yaralama suçundan cezalandırılır.	GÖNÜLLÜ VAZGEÇME m. 36

B. DOĞRU/YANLIŞ SORULARI

UYARI:

- Aşağıda verilen ve doğru/yanlış şeklinde cevaplanması istenen soruların hepsi ya birden fazla cümleden oluşmaktadır ya da bir cümlelik sorular birleşik cümledir. Sorunun doğru kabul edilebilmesi için ifadenin bütünüyle doğru olması gerekir. Bir kısmı yanlış olan ifade yanlış kabul edilir.
- Aşağıdaki soruların büyük çoğunluğunda bir olay verilmiş ve bu durumla ilgili sorular sorulmuştur. Sorunun olay kısmı mutlaka doğru kabul edilir ve verilen bilgi ölçüsünde sonraki cümle/cümleler değerlendirilir.
- Sorularda doğru ve yanlış cevaplar mevcuttur. Dolayısıyla sadece doğru ya da sadece yanlış işaretlenen cevap anahtarını değerlendirmeye alınmaz.

1- Cesare Beccaria *Suçlar ve Cezalar* adlı eseriyle 20. yüzyıla damgasını vuran neo-klasik okulun kurucusudur. **Y**

AÇIKLAMA: Beccaria 18. yüzyılda yaşamıştır ve klasik okulun kurucularındandır.

2- İtalyan ceza hukukçusu Filippo Gramatica *Toplumsal Savunma İlkeleri* adlı eseriyle toplumsal savunma okulunu kurmuştur. **D**

3- Ceza hukuku toplumsal düzenin sağlanması bakımından ilk başvurulması gereken devlet tedbirlerini içerir. Ceza hukuku yöntemleriyle toplum düzeni sağlanmadığı takdirde *ultima ratio* (son çare olarak) idari ve hukuki tedbirlere başvurulabilir. **Y**

AÇIKLAMA: Ceza hukuku toplumsal düzenin sağlanması için başvurulması gereken son çaredir. Devlet diğer tedbirlerle baş edemediği durumlarda, en son ceza hukukundan yararlanacaktır.

4- Ahlak ceza hukuku ilişkisi çok yönlüdür. Ceza hukukunun suç saydığı her şey aynı zamanda ahlaka aykırıdır. Buna karşın, ceza hukukunun bir görevi de toplumsal ahlaki korumaktır ve dolayısıyla ahlaka aykırı her fiil suç sayılarak cezalandırılmaktadır. **Y**

AÇIKLAMA: Ahlak ile ceza hukuku arasında sıkı bir ilişki vardır. Ancak ceza hukukunun görevi ahlaki korumak değildir ve ayrıca ceza hukukunun suç saydığı her şey ahlaka aykırı olmayabilir.

5- Gondolezya ceza kanununun topluma karşı suçlar kısmında “toplum zararına olan her türlü fiil altı aydan üç yıla kadar hapisle cezalandırılır” şeklinde bir hüküm getirilmiştir. Bu durumda toplum zararına bir davranış gerçekleştirenin cezalandırılması, modern ceza hukuku ilkelerine uygundur. **Y**

AÇIKLAMA: Modern ceza hukukunun temeli suçların ve cezaların kanuniliği ilkesidir. Bunun sonuçlarından biri suç olan fiilin ceza kanununda açıkça yer bulmasıdır. Oysa burada muğlak bir ifade kullanılmıştır. Bu modern ceza hukuku ilkelerine aykırıdır.

6- 16 yaşında olan Ömürcan tartıştığı kız arkadaşı Merve’yi denize itmiş ve boğulmasına sebep olmuştur. Olay neticesi panikleyerek evine kaçan Ömürcan’ı ailesi saklamıştır. Bunun üzerine çocuklarına sahip çıkmayıp, Merve’nin ölümüne sebebiyet vermekten dolayı Ömürcan’ın annesi ve babası hakkında dava açılmıştır. Aile Ömürcan’ı adalete teslim etmek zorunda kalmıştır. Ceza hukukunun amacı ne pahasına olursa olsun adaleti sağlamak olduğundan, aile hakkında dava açılması ilkesel açıdan doğrudur. **Y**

AÇIKLAMA: Ceza hukukunun amacı ne pahasına olursa olsun adaleti sağlamak değildir. Suçların ve cezaların şahsiliği ilkesi, sadece suçta kusuru olanı sorumlu tutar. Ailenin bu olayda kusuru olmadığı için cezalandırılmaları mümkün değildir.

7- Hiram, Ziraat Bankasından emekli olan amcası Yahya’nın yanına gelerek, bankanın Çorum Şubesini soymak istediğini söylemiştir. Emekli olduğu bankaya karşı husumet besleyen Yahya ise, bunun üzerine banka şubesinin planının fotokopisini Hiram’a vermiştir. Yahya bu eyleminden dolayı azmettiren olarak cezalandırılır. **Y**

AÇIKLAMA: Yahya yardım eden olarak cezalandırılır (TCK, m. 39). Bu olayda azmettirme yoktur.

8- Hıfzı cinayet işledikten sonra polisten kaçarak annesi Düriye'nin evine sığınmıştır. Hıfzı'nın evde olup olmadığını soran polise Düriye, oğlunu uzun zamandan beri görmediğini söylemiş ve oğlunu teslim etmemiştir. Uzun süre Düriye'nin izlemeye alan polis, olaydan beş gün sonra Hıfzı'yı mahallerindeki taş fırından Trabzon ekmeği almaya giderken yakalamıştır. Suçlu olduğunu bildiği halde oğlunu saklayan Düriye'ye kişisel cezasızlık sebebi dolayısıyla ceza verilmez. (TCK, m. 283) **D**

9- Küntül, resmi olmayan bir belgede tahrifat yapmıştır. Ancak belgeyi kullanmamıştır. Özel belgede sahtecilik suçunun meydana gelebilmesi için belgede tahrifat yeterli değildir. Bu suç birleşik hareketli bir suç olduğundan, Küntül cezalandırılmaz. (TCK, m. 207) **D**

10- Seçimlik hareketli suçlarda, seçimlik hareket alternatif anlam taşır. Örneğin mala zarar verme suçunda alternatif fiillerden birini yapmak dahi suç oluşturur. **D**

11- Almanya'da yaşayan Türk vatandaşı Sibel, Alman vatandaşı olan iş arkadaşı Klaus'un cinsel saldırısına uğramıştır. Faile göre şahsilik ilkesine göre bu olayda Türk Ceza Kanunu uygulanır. **Y**

AÇIKLAMA: Bu olayda mağdura göre şahsilik ilkesine göre TCK uygulanır (m. 12/2).

12- Adam öldürme suçu tipik bir hareket suçudur. Çünkü adam öldürmeye yönelik hareket başladığı anda neticeye bakılmaksızın fail cezalandırılır. **Y**

AÇIKLAMA: Adam öldürme tipik bir netice suçudur. Failin öldürme suçundan sorumlu tutulabilmesi için muhakkak ölümün (yani neticenin) gerçekleşmiş olması gerekir.

13- Çorum'da Tıkı'nın kahvesinde çay içmekte olan üç müdavimin sohbet konusu suçlar ve cezaların ağırlığıdır. Konu çocukların cinsel istismarına geldiğinde sözü alan Arslan Bey, "Sallandıracaksın üç-beş tanesini Çan Saatin orda, bak bakalım bir daha böyle suç işleyen oluyor mu?" deyince, masada oturanlar, kafalarını sallayarak bu fikre katılırlar. Bu olay cezaların genel önleyicilik özelliğine bir örnektir. **D**

14- Genel af, af kanunu çıktığında cezaevlerinde bulunan bütün mahkûmların; özel af ise sadece bazı suç türünü işlemiş olanların salınmasıdır. **Y**

AÇIKLAMA: Genel af ve özel af kapsayıcılığı itibariyle değil, sonuçları itibariyle birbirinden farklıdır. (TCK, m. 65).

OLAY

Muhlis, Kunter'i de tanıyan insanların arasında ve onun bulunmadığı bir zamanda Kunter'e karşı ağza alınmayacak (sin-kafılı) hakaretler etmiştir. Kunter'in bu hakareten ancak dört gün sonra haberi olmuştur. Yurtdışına çıkmak zorunda olan Kunter, 15 gün yurtdışında kalıp,

yurda döndükten sonra Cumhuriyet savcılığına başvurmuştur.

(15–16–17 nolu soruları bu olaya göre cevaplayınız)

- 15- Hakaret hareketi neticesiyle birleşik bir suç olduğu için Muhlis hakaret içeren sözleri söylediği anda bu suç oluşmuştur. **D**
- 16- Bu suçun oluşabilmesi için kişinin şerefine incinmesi gerektiği için Kunter kendisine hakaret edildiğini öğrendiğinde suç oluşur. **Y**
- 17- Hakaret suçu, söz söylendiğinde oluşmakla birlikte cezalandırılması ancak şikâyetten sonra olabilir. **D**

OLAY

Ersin, Çorum'un Kunduzhan mahallesinde camında "kiralık" yazısını gördüğün evin sahibine giderek evi tutmak istediğini söyler. Ev sahibi yaşlı bir adam olan Cenk, aylık kiranın 225 Türk lirası olduğunu söyler. İşsiz olduğu halde, kendini bankacı olarak tanıtan Ersin, ev sahibine üç aylık peşin para vermek istediğini söyler ve cebinden Türkiye'de bozdurma imkanı olmayan 1.000 Gana Cedisi (GHC) çıkartarak, bunun yeni çıkan Avrolar olduğunu söyler. Üç aylık peşin parayı duyunca sevinen ve gözleri pek iyi seçemeyen yaşlı ev sahibi Cenk, kendisine uzatılan değersiz parayı alır. Ersin ise, Avro'yu 2,00 liradan hesaplayarak, para üstü olarak 1,350 Türk lirasını Cenk'ten alarak, oradan uzaklaşır.

(18–19–20 nolu soruları bu olaya göre cevaplayınız)

- 18- Cenk burada rıza gösterdiği için, Ersin'in yaptığı eylem suç oluşturmaz. **Y**
- 19- Ersin'in yaptığı eylem dolandırıcılık suçunu oluşturur. Ayrıca Cenk'in yaşlı olmasından ve gözlerinin iyi seçememesinden yararlandığı için bu fiil nitelikli dolandırıcılıktır. **D**
- 20- Dolandırıcılık sadece hileli davranışla işlenebildiği için bağlı bir suçtur. **D**

Veysel DİNLER
Öğretim Görevlisi
+90 364 2257700–1457
veyseldinler@hitit.edu.tr
<http://web.hitit.edu.tr/veyseldinler>
www.veyseldinler.com

Hitit Üniversitesi
İktisadi İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
TOKİ Yerleşkesi 19040
Çorum/TURKEY

Posta/for correspondence: PK.45 Çorum/TR